

Kell-e konszolidálni a kockázati- és magántőkealapok befektetéseit?

A kockázati- és magántőkealapok terjedése révén számos izgalmas számviteli és adózási kérdés kerül ügyfeleim látókörébe, amelyek megválaszolása néha nem is olyan egyszerű feladat. Az előző lapszámban e különleges entitások adótörvények szerinti, jelen írásomban pedig számviteli törvény szerinti kapcsoltságát veszem górcső alá.

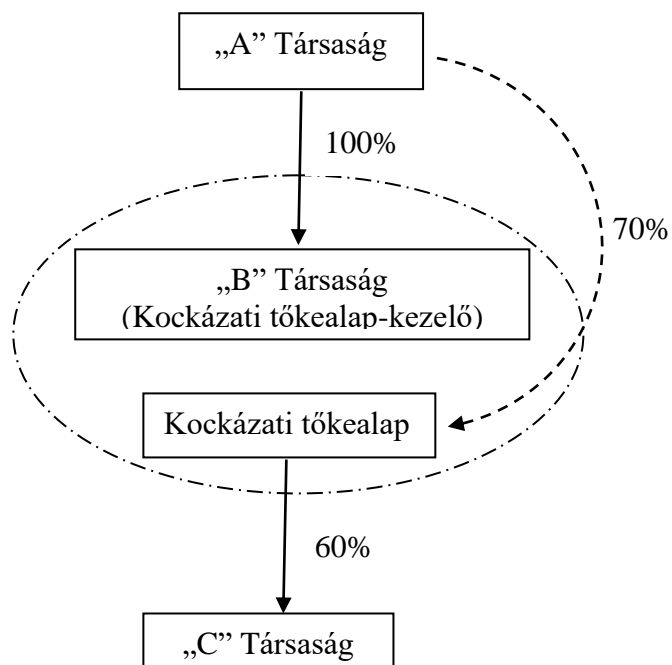
Képzeli el „A” Társaságot, amelynek 100%-os leányvállalata „B” Társaság. „B” Társaság kockázati tőkealap-kezeléssel foglalkozik. A kockázati tőkealapban (amit „B” kezel) vannak „C” Társaság részvényei, amelyek „C” Társaság törzstőkéjének (és szavazatainak) 60%-át testesítik meg. „A” Társaság rendelkezik a „B” által kezelt kockázati tőkealap jegyeinek 70%-ával.

A kérdés, hogy az „A” Társaság - mint anyavállalat - által a magyar számviteli törvény szerint készítendő konszolidált beszámoló készítésekor be kell-e vonni a konszolidációba „C” társaságot, mint leányvállalatot?

Induljunk az elején: a Számv. tv¹ szerint konszolidációs körbe tartozik

az anyavállalat, a konszolidálásba bevont leányvállalat, valamint a konszolidálásba bevont közös vezetésű vállalkozás. Anyavállalatnak minősül az a vállalkozó, amely egy másik vállalkozónál (ő lesz a leányvállalat) közvetlenül vagy más leányvállalatán keresztül közvetetten meghatározó befolyást képes gyakorolni, mert az alábbi feltételek közül legalább egygel rendelkezik:

- a) a szavazatok többségével tulajdoni hányada alapján egyedül rendelkezik, vagy

¹ a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 3. § (2)

- b) más tulajdonosokkal kötött megállapodás alapján a szavazatok többségét egyedül birtokolja, vagy
- c) a társaság tulajdonosaként jogosul a vezető tisztségviselők vagy a felügyelő bizottság tagok többségének megválasztására vagy visszahívására, vagy
- d) a tulajdonosokkal kötött szerződés alapján döntő irányítást, ellenőrzést gyakorol;

A kérdés tehát mindössze annyi, hogy a fentiek közül mely társaságok minősülnek anya- és leányvállalatoknak.

Első megérzésünk alapján az „A” Társaság egyértelműen anyavállalata „B” Társaságnak, mivel „B” Társaságban a szavazatok többségével rendelkezik. „B” Társaság – mint alapkezelő – döntő irányítást, ellenőrzést gyakorol a Kockázati tőkealap felett, mivel ő a Kockázati Tőkealap törvényes képviselője, és mint ilyen, a befektetési alap nevében eljár. Végül, a Kockázati tőkealap „C” Társaságban a szavazatok többségével rendelkezik, így ott is fennáll az anya-leány kapcsolat. Érzésünkben megerősít, hogy a Kockázati Tőkealap jegyeinek többségét szintén „A” Társaság birtokolja, így – a köznyelvi értelemben – ő az alap legnagyobb tulajdonosa, és ezáltal az alap befektetési is neki hajtunk hasznot.

Mielőtt azonban leporoljuk kezeinket, és kimondjuk, hogy „A” Társaságnak – mint fölérendelt anyavállalatnak – konszolidálnia szükséges a „C” Társaságot, mélyedjünk kicsit el a kockázati tőkealap jogi státuszát érintő szabályokban!

A befektetési alap egy olyan jogi személy, amely az MNB által a nyilvántartásba történő bejegyzéssel jön létre. A befektetési alap törvényes képviselője – a fentiekben már ismertetettek szerint – az e tevékenység végzésére feljogosító engedéllyel rendelkező befektetési alapkezelő. A befektetési alap létrehozható kockázati tőkealapként vagy magántőkealapként.

A számviteli törvény alkalmazásában a kockázati tőkealapok „egyéb szervezet”-nek minősülnek², míg az összevont (konszolidált) éves beszámoló készítéshez kapcsolódó fogalmak a „vállalkozók”-ra³ vonatkoznak. Leányvállalat pedig – a hatályos szabályok alapján – csak gazdasági társaság lehet.⁴

E körülmények között, ha újra értelmezzük a kapcsolatokat, kizárólag „A” Társaság és „B” Társaság között találunk anya- és leányvállalati kapcsolatot, minden más (közvetlen) relációban az egyik szereplő a Kockázati Tőkealap, amely – mint kiderült – sem anyavállalat, sem leányvállalat nem lehet, és mint ilyen megszakítja a láncolatot „C” Társaság és „A” Társaság között.

² 2000. évi C. törvény 3. § (1) 4. k)

³ 2000. évi C. törvény 3. § (1) 2.

⁴ 2000. évi C. törvény 3. § (2) 2.

Így tehát „A” Társaság nem minősül a „C” Társaság kapcsolt vállalkozásának, így „A” Társaságnak nem is kell konszolidációba bevonnia „C” Társaságot.

Budapest, 2020. november 2.

Kerényi Máté Fülöp
kamarai tag könyvvizsgáló, adószakértő
az Adótanácsadók Egyesületének elnökségi tagja